

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
підприємництва і торгівлі
Протокол № 2 від 03 вересня 2018 р.
Зав. кафедри

С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ»

Ступінь: бакалавр
(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 4

Розробник:
Скляр Н.М.,
доц. кафедри підприємництва
і торгівлі, к.е.н.

2018-2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" (скорочена форма навчання)
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин	120
Кількість модулів	1
Лекції, годин	6
Практичні/ семінарські, годин	8
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	106
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль - формування у студентів уявлення про закономірності розвитку міжнародної торгівлі, кооперації та спеціалізації господарських суб'єктів різних країн, принципів та шляхів їх розвитку; аналіз об'єктивно зумовлених процесів інтернаціоналізації виробництва, збуту та споживання

Завдання: ознайомлення студентів з теоретичними основами організації зовнішньої торгівлі; вивчення принципів регулювання зовнішньої торгівлі на різних рівнях, інструментів торгової політики Європейського Союзу; дослідження форм міжнародної торгівлі, методів здійснення експортно-імпортних операцій, а також діяльності організованих товарних ринків.

Предмет: засади організації зовнішньоторговельної діяльності та світових ринків товарів і послуг, міжнародні угоди в галузі торгівлі.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Загальна характеристика міжнародної торгівлі.
2. Рівні регулювання зовнішньої торгівлі.
3. Моніторинг і методологія оцінки результативності зовнішньої торгівлі.
4. Сутність та особливості форм зовнішньої торгівлі.
5. Нормативно-правові засади зовнішньоторговельних угод.
6. Методи здійснення експортно-імпортних операцій.
7. Організовані товарні ринки.
8. Контракти міжнародної купівлі-продажу товарів і послуг.
9. Світова практика регулювання міжнародних торгових спорів.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність")				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади організації зовнішньої торгівлі					
Тема 1. Загальна характеристика міжнародної торгівлі	12	0,5	1		11,5
Тема 2. Рівні регулювання зовнішньої торгівлі	14	0,5	1		12,5
Тема 3. Моніторинг і методологія оцінки результативності зовнішньої торгівлі	12	0,5	1		10,5
Тема 4. Сутність та особливості форм зовнішньої торгівлі	12	0,5	1		10,5
Разом за змістовним модулем 1	50	2	4		44
Змістовий модуль 2. Організаційні аспекти зовнішньої торгівлі					
Тема 5. Нормативно-правові засади зовнішньоторговельних угод	14	1	0,5		12,5
Тема 6. Методи здійснення експортно-імпортних операцій	14	1	0,5		12,5
Тема 7. Організовані товарні ринки	14	1	1		12
Тема 8. Контракти міжнародної купівлі-продажу товарів і послуг	14	0,5	1		12,5
Тема 9. Світова практика регулювання міжнародних торгових спорів	14	0,5	1		12,5
Разом за змістовним модулем 2	70	4	4		62
Усього	120	6	8		106

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин практичних занять
1	Практичне заняття 1 Теми 1-2. Загальна характеристика міжнародної торгівлі. Рівні регулювання зовнішньої торгівлі	2
2	Практичне заняття 2. Теми 3-4. Моніторинг і методологія оцінки результативності зовнішньої торгівлі. Сутність та особливості форм зовнішньої торгівлі	2
3	Практичне заняття 3 Теми 5-7. Нормативно-правові засади зовнішньоторговельних угод. Методи здійснення експортно-імпортних	2

	операцій. Організовані товарні ринки.	
4	Практичне заняття 4 Теми 8-9. Контракти міжнародної купівлі-продажу товарів і послуг	2
	Усього	8

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни розв'язати практичні завдання, які запропоновані у темі 3 (стор. 21-22).

2. Відповідно до другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 8 (стор. 25-26). Розв'язати тести з теми 6, 7,8,9 відповідно до третього розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни (стор. 40-47).

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1: Теоретико-методичні засади організації зовнішньої торгівлі	44	1.Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: поняття міжнародної торгівлі, її структура та специфічні риси; географічна та товарна структура міжнародної торгівлі; основні види ринків та товарів; специфічні риси міжнародної торгівлі; національний та наднаціональний рівень рівень регулювання міжнародної торгівлі; міжнародні організації з регулювання міжнародної торгівлі; формування і організація єдиної торгової політики ЄС; абсолютні, відносні показники результативності міжнародної торгівлі; показники структури та інтенсивності міжнародної торгівлі; показники економічної ефективності зовнішньої торгівлі; міжнародні торгові класифікатори; міжнародна торгівля промисловими товарами, машинами, устаткуванням; міжнародна торгівля сировинними товарами; міжнародна торгівля послугами; міжнародна торгівля продукцією інтелектуальної праці; форми міжнародної торгівлі щодо способу та організації взаємовідносин між партнерами (міжнародна зустрічна торгівля; електронна торгівля; міжнародний лізинг; міжнародне виробниче	Тестування, перевірка індивідуального завдання

		<p>кооперування).</p> <p>2.Рекомендована література: [1; 2; 6; 8; 9-12; 19].</p> <p>3. Самотестування.</p>	
Змістовий модуль 2: Організаційні аспекти зовнішньої торгівлі	62	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність міжнародних торговельних угод; уніфікація правил міжнародних торговельних угод з купівлі-продажу товарів; Міжнародні торговельні терміни (ІНКОТЕРМС-2010, 2012); міжнародна комерційна операція та етапи її проведення; торгівля на підставі прямих зв'язків між контрагентами (прямий метод); торгівля через торговельно-посередницьку ланку (непрямий метод) ; сутність міжнародної біржової торгівлі та міжнародні товарні біржі; порядок проведення біржових операцій; міжнародні товарні аукціони, торги, ярмарки та виставки; види, зміст, характеристика та основні умови контрактів міжнародної купівлі-продажу; виконання контракту міжнародної купівлі-продажу; підготовка товару до відвантаження; зовнішньоторговельна документація; відповідальність сторін за порушення договірних зобов'язань; процедура врегулювання міжнародних комерційних суперечок; врегулювання торгових суперечок у рамках СОТ; виконання арбітражних і судових рішень</p> <p>2. Рекомендована література: [2,3,4,6,18,20].</p> <p>3. Самотестування.</p>	Тестування, перевірка індивідуального завдання
Разом	106		

7. Результати навчання

1	Знання теоретичних і методологічних основ міжнародної торгівлі
2	Знання основних форми і методів міжнародної торгівлі
3	Уміння обґрунтовувати інтереси та потреби господарських суб'єктів України у стосунках з іншими суб'єктами країн світу
4	Уміння використовувати систему показників для оцінки результативності міжнародної торгівлі
5	Уміння аналізувати стан та тенденції розвитку міжнародних ринків товарів,

	послуг, інвестицій, робочої сили, а також мотивацію та напрямки сучасних інтеграційних процесів на світових галузевих ринках
6	Уміння складати та оформляти міжнародні комерційні контракти

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
20	20	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

9. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Чернега О.Б. Міжнародна економічна діяльність України: навч. посіб. ; за редакцією О.Б.Чернеги / Чернега О.Б., Маловичко А.С., Матвеева В.Ю., Шеремет Т.Г., Горіна Г.О., Семенов А.А., Іваненко І.А., Озаріна О.В., Білозубенко В.С., Абрашка О.В. – Львів: «Магнолія 2006», 2012.- 544 с.
2. Гіл Чарлз В.Л. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку / Ч. Гіл: пер. з англ.- К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 856с.

3. Дэниэлс Дж.Д., Радеба Ли Х. Международный бизнес: Внешняя среда и деловые операции: Пер. с англ. – 6-е изд. – М.: Дело Лтд, 1994. – 784с.
4. Макогон Ю.В., Орехова Т.В. Международный менеджмент: Курс лекций. – Донецк: Дон НУ, 2003. – 277с.
5. Чернега О.Б. Міжнародний менеджмент: навч. посіб. / Під ред. О.Б.Чернеги. - К.: ЦНЛ, 2009. – 592 с.
6. Бабець І.Г. Міжнародний менеджмент інноваційної діяльності: підруч. / [І.Г.Бабець, Ю.В. Полякова, О.А. Мокій, С.В.Цвілій, Н.М. Скляр та ін.] / за заг. ред. І.Г.Бабець, А.І. Мокія.- Запоріжжя: Кругозір, 2016.- 496 с.
7. Філіпенко А.С. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності: монографія/ А.С. Філіпенко, В.С. Будкін та ін. - К.: Знання України, 2004.
8. Лисиця Н. М. Міжнародний бізнес: теорія і практика : монографія / Н. М. Лисиця, Я. О. Полякова, Л. В. Базалієва та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.
9. Міхайлова Л. І. Міжнародний менеджмент : навч. посіб. / Л. І. Міхайлова, О. Ю. Юрченко, Ю. І. Данько. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 200с.
10. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: підруч. - К. 2003.
11. Панченко Є.Г. Міжнародний менеджмент: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Є.Г. Панченко. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.
12. Семенов А. А. Міжнародний менеджмент : метод. рек. з вивч. дисц. для студ. ден. і заоч. форми навч. / А.А. Семенов – Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. – 130 с.
13. Кредісова А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: навч. посіб. / За ред. проф. А.І.Кредісова. – 2-е вид., допов. – К.: ВІРА-Р, 2002.- 550с.
14. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини. Історія: підруч. / А.С. Філіпенко. – К.: Либідь, 2006.

Допоміжна

15. Білорус О.Г. Економічна система глобалізму: монографія. / О.Г. Білорус – К.: КНЕУ, 2003. – 360с.
16. Герет Т.М. Етика бізнесу: пер. з англ. / Т.М. Герет, Р. Дж. Клоноскі. – К.: Основи, 1997. – 214с.
17. Білорус О.Г. Глобалізація і безпека розвитку: монографія / О.Г. Білорус, Д.Г.Лук'яненко та ін., Кер. авт. кол. і наук. ред. О.Г.Білорус. – К.: КНЕУ, 2001. – 733с.
18. Глобалізаційне середовище та український ОПК: напрями співпраці з транснаціональними корпораціями. Аналітична записка// Національний інститут стратегічних досліджень - 2016 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/495/>
19. Портер М.Е. Стратегія і конкуренція: Пер. с англ. / М.Е. Портер. – К.: Основи, 1997. – 390с.
20. Лук'яненко Д.Г. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: монографія / За ред. проф. Д.Г. Лук'яненка. – К.: КНЕУ, 2001. – 538с.

21. Сорос Дж. Открытое общество: Реформируя глобальный капитализм: Пер. с англ. / Дж. Сорос. – М.: Неком. Фонд «Поддержки Культуры, Образования и Новых Информационных технологий», 2001. – 458с.
22. Мазаракі А.А. Міжнародний маркетинг: підруч. / А.А. Мазаракі, Т.І. Чаюн. – К.: КДТУ, 2002. 306 с.
23. Бочарова Ю. Г. Стан та особливості розвитку глобальної інноваційної інфраструктури / Ю.Г. Бочарова // Торгівля і ринок України. - 2018. — С. 5-10.
24. Макаренко Є.А. Міжнародна конкуренція на глобальному ринку інформаційних технологій // Наукові записки: КНУ імені Тараса Шевченка: КПВД “Педагогіка”. – К., 2004. – С. 101-123.
25. Макаренко Є.А. Міжнародний інформаційний бізнес: інформаційні продукти та послуги Dup & bradstreet corporation / Є.А. Макаренко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2003. - Вип. 44, ч.1. - С. 64-67.
26. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – Київ: „Знання”, 2006.
27. Румянцев А.П. Міжнародна торгівля: навч. посіб. / А.П. Румянцев та ін. – Київ: „Центр навчальної літератури”, 2004.
28. Скляр Н. М. Інституційний базис регулювання міжнародної торгівлі товарів подвійного використання // Торгівля і ринок України / Н.М. Скляр, К.М. Лоза. - 2018. - С. 26-35

Інформаційні ресурси

29. Офіційний сайт міжнародного агентства новин і фінансової інформації Reuters [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.reuters.com/
30. Офіційний сайт міжнародного агентства фінансової інформації Dow Jones [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dowjones.com/
31. Офіційний сайт міжнародного агентства фінансової інформації Bloomberg [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bloomberg.com/>
32. Офіційний сайт Конференції ООН з торгівлі і розвитку // [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://unctad.org>.
33. Світова організація торгівлі. – Режим доступу : www.wto.org.
34. Центр зовнішньоекономічних зв'язків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.biz-center.ua.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри

С.В. Волошина

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни (заочна форма навчання)						
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		Дата поточного контролю
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади організації зовнішньої торгівлі	2	Жовтень 2018 року	4	Жовтень 2018 року	44	жовтень-листопад 2018 року	30.11.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Організаційні аспекти зовнішньої торгівлі	4		4		62	грудень 2018 року	25.12.2018 р.
3	Індивідуальне завдання							25.12.2018 р.